

Uredništvo: Ljubljana, Knašjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. vsak ponedeljek zjutraj. — Naročna se posebej in velja po pošti prejemanja Din 4.—, po raznašalnih dostavljena Din 5.— mesечно. Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66. Rokopisat se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Kočljiv položaj generala Franca

Ako se mu ne posreči zavzeti v nekaj dneh Madrida, je povsem mogoče, da bo postal položaj njegove vojske nevzdržljiv

London, 22. novembra. AA. »Sunday Times« piše o položaju v Španiji med drugim: Če nacionalisti v nekaj dneh ne bodo zavzeli Madrida, bi se lahko položaj generala Franca zelo poslabšal. Sedaj troši svoje sile okrog Madrida, ki sam nima nobenega vojaškega pomena več in tudi ne političnega. Njegov padec bi pomenil za nacionaliste le moralno zadoščenje. Njegove prometne zveze z ozirom so speljane pokraj, v katerih red in mir se nista obnovljena in v katerih oblasti Francovega režima še ni definitivno utrjena. Poleg tega se bliža zima in španske gore so že deloma pod snegom. Vse to kaže, da bo moral general Franco morda predrago plačati zmago, ki mu ne bo prinesla ničesar drugega razen madridske podrtje. Glavni poveljnik nacionalistov zaradi tega ne pripisuje svojim metodam nikake krivde, nego vrača vse le na okoliščine, da je še vedno omogočen tranzit ruskega vojnega in drugega materiala za republikansko vladno preko Barcelone.

General Franco pravi, da je to velik skandal, vendar je težko reči, da bi bile te dobave večji skandal, kakor je uvoz vojnega materiala iz drugih držav za nacionalistično vojsko Grožnja generala Franca, da bodo nacionalisti bombardirali barcelonsko luko, dokazuje, da ne razpolagajo z zadostnimi pomorskim silami, da bi se lahko zadovoljili le z efektivno blokado tega pristanišča. Po mednarodnem vojnem pravu ne more nobena nevtralna država priznati blokade, ki jo napove ana izmed obeh vojsk, ki se strank, če dejansko ni sposobna efektivno svoje napovedi tudi izvršiti. Spričo tega se sleherni dejanje, ki bi ga nacionalistične ladje pod pretežno blokado podvezle napram nevtralnim ladjam (zadrževanje zaradi preiskave, nesilna preumernitev plovnice smeri, zaplenba ladje itd.) ni smatrati za ničesar drugo kakor za običajno piratstvo.

Ob koncu pravi list: Upati je treba, da general Franco ne bo še bolj zapletel stvari s tem, da bi napadel glavno mesto Katalonije že sedaj, ko Madrida še ni zavzel. Če general Franco ni dober oficir nego tudi državnik, se bo odločil za ureditev španskega problema na federativni osnovi in če je dober španski patriot, bo moral spoznati, da bi bila to tudi dejansko najboljša ureditev, pa bo nekega dne še hvaležen Angliji in Franciji, da se nista vmešavali v špansko državljansko vojno, bolj hvaležen kakor pa mu sedaj narekujejo morebitni razlozi, da je hvaležen drugim državam, ki so želele za njegovo deželo le to, da bi posnela od njih svojo novo državno ureditev.

Poročilo obrambnega poveljstva

Madrid, 22. novembra. AA. Današnji komunikacije poveljstva madridske obrambe pravi, da so republikanski oddelki v okraju Casa de Campo razpršili nacionalistične čete, v vseučiliškem okraju pa zavzele nove postojanke. V okraju Carabanchelu so pregnale maroške oddelke z njihovih postojank. Republikanske čete so zavzele tudi okraj de la Velasquez.

Demanti o uspehih Francove vojske

Lizbona, 22. novembra. AA. Poslednje vesti, po katerih so nacionalisti dosegli v Madridu nove uspehe, se splošno demantirajo. »Diario de Lisboa«, ki ima svojega poročevalca v glavnem stanu nacionalistov, poroča, da so republikanske čete na vsej madridski fronti prešle v protinapad, ki je bil posebno strahovit v predmestjih Carabanchela, Usera in Basurero. Slabo vreme je držalo nacionalistična letala, da niso mogla prihiti na pomoč nacionalistični pehoti, ki je imela zaradi tega velike izgube. Po nekem italijanskem poročilu je bilo nacionalistično letalstvo ojačeno z nekaj eskadriljami letal iz Seville. Republikanske letalske sile v Madridu so bile v zadnjem času napram nacionalističnim v veliki premoči.

Iz nacionalističnega tabora

Rabat, 22. novembra. AA. Radijska postaja v Cadizu je snoči objavila: Na madridskem bojišču je potekel dan brez posebnih operacij zaradi močnega dežja in silnega vetra. Salamanca, 22. novembra. AA. Vrhovno poveljstvo nacionalistične vojske je v pretekli noči izdalo komunikacije, v katerem potrjuje poročilo, ki ga je razglasil general Queipo de Llano nekoliko prej po radiju. Razen podatkov, ki jih je objavil omenjeni general, navaja poročilo, da so nasprotniki s pomočjo ruskih tankov skušali zavzeti monopsko palačo. V severnem odseku so napadli okraj Casa de Manpo. Oba napada sta bila odbita in so nasprotniki izgubili mnogo svojih ljudi. Na asturski in na južni fronti ni bilo važnejših dogodkov.

Nova Francova taktika?

Pariz, 22. novembra. o. »Figaro« poroča, da namerava general Franco v borbi za Madrid opustiti dosedanja vojni načrt. Prenehal bo z ofenzivami na mesto samo, da se mu ne bi prizadejala še večja škoda, zato pa bo poizkusil Madrid popolnoma obkoliti in ga oblegati. Pričakovati je, da bodo sedaj nacionalisti skušali predrti okrog Madrida proti vzhodu in odrezati zadnje zveze med Madridom na eni in Barcelono in Valencijo na drugi strani.

Junaška smrt vodje sindikalistov

Po vestih iz Valencije je general Mijao sporočil madridski vladi, da je pretekli petek padel voditelj iberijskih anarho-sindikalistov Derruti, poveljnik katalonskega anarhističnega bataljona. Vlada je v odzivu takoj izrazila svoje sožalje. Pri Derrutijevem pogrebu je vlado zastopal minister Garcia Oliver. Derruti se je zelo odlikoval tudi v bojih na aragonski fronti.

Infant Alfonz justificiran

London, 22. novembra. d. Reuterjev urad je objavil dve vesti iz Hendaya in iz Burgosa, po katerih sta v španski državljanski vojni izgubila življenje dva bourbonska princa. Po vesti iz Hendaya je bil princ Alfonz Bourbonški iz španske kraljevske rodbine usmrten v madridski vzorni jetnišnici, kjer so ga imeli zaprtega kot talca, po vesti iz Burgosa pa je princ Alfonz Bourbon-Orleans, ki se je boril v vrstah nacionalističnega letalstva, padel na madridski fronti.

Oba princa sta bila sorodnika bivšega španskega kralja Alfonza XIII. Princ Alfonso Bourbonški je bil v 43. letu starosti ter zapušča vdovo in dva sinova, stara 10 in 9 let. Princ Alfonz Bourbon-Orleans, ki je bil star 24 let, je odptoval pretekli mesec s svojim mlajšim bratom princem Alvarom iz Anglije preko Lizbone v Španijo. Prej je bil zaposlen v neki angleški tvornici kot inženjer pod imenom mister A. Orleans ter se je šele letos poletj naučil letanja. Bil je sin bratranca Alfonza XIII. in pravnik angleške kraljice Viktorije. O vzroku njegove smrti poroča »Daily Express«, da se mu je pokvaril motor letala, zaradi česar se je letalo pri pristanku prevrnilo in so vsi trije letalci v njem zgoreli.

Barcelona, 22. novembra AA. Prvi svetnik katalonske vlade Taredejas je izjavil novinarjem, da organizira katalonska vlada sedaj divizijo, ki bo urejena, kakor divizije madridske vlade. Te dni bo vlada izdala nov vojaški zakon, ki naj poglobi disciplino in odgovornost. Vsi se morajo zavedati, da se morajo v sedanjem trenutku vsa povalja izvesti z največjo naglico. Katalonski državljani letnika 1934-35, ki še niso v vojski, se morajo takoj prijaviti vojaškim oblastem.

Reorganizacija katalonske vojske

Barcelona, 22. novembra. o. Po zadnjih vestih iz Madrida so republikanci prejeli te dni 200 najmodernejših letal iz Rusije.

200 ruskih letal za rdeče

Madrid, 22. novembra. br. Za okrepitev obrambe na morju, je madridska vlada zaplenila vse španske trgovske ladje, ki bodo zasilo opremljene s topovi in drugimi potrebščinami za obrambo španskih luk ter varstvo transportov orožja in vojnih potrebščin ter živil za madridsko vlado.

Vse trgovske ladje zaplenjene

Madrid, 22. novembra. o. Zgodaj popoldne je v Zagrebu sopot prišlo do protizidovskih demonstracij. Dopoldne so bile namreč na univerzi volitve v reprezentanco medicinske fakultete. Volilna borba je bila zelo huda. Sestavljeni sta bili dve kandidatski listi, oficijelna lista HSS in lista hrvatske nacionalistične mladine. Prvo listo so močno podprli komunistični in židovski dijaki in je imela čisto značaj liste ljudske fronte, druga lista pa je imela frankovskofašistični značaj ter so jo podprli Nemci in Madžari iz Vojvodine.

Požar v francoskem mestu

V Angersu je požar vpepelil 20 hiš, zgodovinsko katedralo in dva samostana

Pariz, 22. novembra. d. Včeraj popoldne je izbruhnil v mestu Angersu, 300 km južno-zahodno od Pariza, ogromen požar. Najprej je nastal ogenj iz doslej še neugotovljenih vzrokov v neki veliki trgovini, od koder se je razširil na sosednje hiše starega mesta. Nad 20 poslopj je pogorelo skoraj popolnoma do tal. Požar se je raz-

širil tudi na zgodovinsko katedralo iz XII. stoletja, ki je velike umetniške vrednosti, in dva samostana. Gasili so vso noč in tudi danes ves dan, ko se jim je posrečilo požar delno omejiti. Škoda znaša mnogo milijonov. Večina stanovalcev pogorelih hiš ni mogla zaradi naglega ognja rešiti ničesar drugega kakor golo življenje.

Sanacija Feniksa in Losingerjeve menice

Beograd, 22. novembra d. Kakor je znano, se vprašanje sanacije Feniksa brez uspeha vleče že dolgo vrsto mesecev, predvsem zaradi tega, ker doslej ni bilo mogoče doseči povračila tako zvanih Losingerjevih menic, ki so bile za časa zloma dunajskega Feniksa v depozitu pri inozemskih bankah in so si jih te banke pridržale kot supergarancije za obveznosti dunajskega Feniksa, čeprav jim je znano, da tvorijo sestavni del premijske rezerve jugoslovenskega Feniksa. Menice, ki so bile deponirane v Franciji so nam francoske banke kmalu vrnilo, medtem ko se že leta zman trudimo, da bi dobili povrnjene menice, ki so v depozitu pri češkoslovaških in švicarskih bankah. Ker gre tu za vrednote v višini 1.4 milijona dolarjev (od tega odpade na menice pri češkoslovaških bankah 1.1 milijona dolarjev), ki predstavljajo jo več nego eno tretjino potrebne premijske rezerve jugoslovenskih zavarovalnic, je jasno, da je uspeh sanacije odvisen predvsem od končne rešitve tega vprašanja. Današnje beograjsko »Vremec« prinaša značilen članek o tem vprašanju, ki je vzbudil precejšnjo pozornost, ker ga objavlja oficijelni organ vladne stranke. List zatrjuje, da so bile te menice izkazane v bilancah Feniksa kot sestavni del jugoslovenske premijske rezerve in so bile zaznamovane v posebnem registru premijskih rezerv, s katerimi je prepovedano vsako razpolaganje brez dovoljenja nadzorstvenih oblastev. Tudi iz samih menic, ki predstavljajo obvezo naše države, je jasno, kakšen jim je namen. Ministrstvo trgovine in industrije zavzema

po pravici stališče, da so te menice prišle docela nelegalno iz rezerv dunajske centralne in se znašle pri praškem Feniksu. Tudi češkoslovaškim nadzorstvenim oblastem je bilo znano iz bilanc dunajskega Feniksa, da služijo te menice kot premijska rezerva jugoslovenskega portfelja, zato morajo poskrbeti, da se te menice vrnejo jugoslovenski podružnici. V septembru je posebna komisija trgovinskega ministristva odšla v Prago, pa se je vrnila brez menic, ker tam stvar še proučujejo. Upravičeno pričakujemo, da bodo češka oblastva storila svojo dolžnost, ker bi se moralo sicer smatrati, da hočejo podpirati nepravilne posle Feniksa na škodo jugoslovenskih zavarovalnic, kar pa se ne more niti za trenutek predpostavljati.

Razpoloženje pri skoraj 30.000 jugoslovenskih zavarovalnic postaja vedno bolj nemirno in nervozno. Gre za znatne vnote in za življenjski interes tisočev naših zavarovalnic, ki so jim znane vse te težkobe in so jim znani napori, da se povrnejo te menice, ki so bile na nelegalen način izločene iz jugoslovenske rezerve. Ogorčenje jugoslovenskih zavarovalnic je razumljivo in splošno je zahteva, da se v tem cilju prične pri zadevanja najenergičnejše nadaljuje. V teh razmerah smatramo za izključeno, da bi naša država te menice, če do roka ne bi bile povrnjene, izplačala v korist današnjih njihovih problematičnih imetnikov, stasli ker je legalna svrha teh vrednot, da služijo za kritje legitimnih interesov naših zavarovalnic.

Protižidovske demonstracije v Zagrebu

Zagreb, 22. novembra. o. Zgodaj popoldne je v Zagrebu sopot prišlo do protizidovskih demonstracij. Dopoldne so bile namreč na univerzi volitve v reprezentanco medicinske fakultete. Volilna borba je bila zelo huda. Sestavljeni sta bili dve kandidatski listi, oficijelna lista HSS in lista hrvatske nacionalistične mladine. Prvo listo so močno podprli komunistični in židovski dijaki in je imela čisto značaj liste ljudske fronte, druga lista pa je imela frankovskofašistični značaj ter so jo podprli Nemci in Madžari iz Vojvodine.

Te dni se vršijo volitve v razna akademska združenja na zagrebški univerzi in se vsa volilna borba vrši v znaku obračunavanja med hrvatskimi fašisti in komunisti. Večji del hrvatske akademske mladine je orientiran fašistično-frankovsko, na medicinski fakulteti pa je vendar danes zmaga lista HSS, kar je še posebno ogorčilo frankovce, ki so pripravili skupno hrvatsko listo in ki so posebno zamerili radičevcem, ker so zmagali s pomočjo židov in komunistov. Lista HSS je namreč dobila 180 glasov, lista frankovcev pa 155. Ogorčeni fran-

Nov nemški protest v Moskvi

Berlin, 22. novembra o. Nemški poslanik v Moskvi je v komisariatu za zunanje zadeve ponovno protestiral zaradi aretacije dveh nemških inženjerjev, ki sta bila aretirana baje zaradi vohunstva. Nemško poslanstvo je predložilo dokaze, iz katerih je razvidno, da gre za navadno izzivanje incidentov z Nemčijo. Ti dokazi pravijo, da je nekega večera prišel k nemškima inženjerjema v stanovanje neki ruski vojaški inženjer ter jima izročil načrte novih topov z nalogo, da bi jih poudčila in morda korigirala. Par minut kasneje, ko je ta ruski inženjer odšel, so prišli v stanovanje agenti GPU ter našli načrte, ki so bili še na mizi in na podlagi katerih so oba nemška inženjerja aretirali, češ, da gre za vohunstvo.

Salengrojev pogreb

Lille, 22. novembra. AA. Dopoldne so bile dovršene zadnje priprave za pogreb pokojnega ministra Salengroja. Vse dopoldne so prihajali venci, med njimi kar več vagonov iz Belgije, Češkoslovaške in Luksemburga. Pri pogrebu je imel ministrski predsednik Leon Blum govor, ki so ga ob zvočnikih poslušali tisoči ljudstva, ki so se zbrali danes iz vse Francije v Lilleu. Blum je naglasil, da je bil Salengro že v svojih mladih letih izvoljen za župana v Lilleu, kjer je igral zelo pomembno vlogo. Tudi za francosko notranjo upravo delo Salengroja ni bilo samo pomembno, nego naravno zgodovinsko. Salengro je skušal sprizniti vse kroge in sloje naroda brez razlike z novimi razmerami, ki nastajajo v okviru pravega republikanskega sistema. Salengro je bil popoln mož in je padel v trenutku, ko je poslanska zbornica s 400 glasov prot 43 zavrnila obtožbo proti njemu. Izdali so ga živci. Umri je kakor maratonski tekač, ki pade v trenutku, ko je prispel na cilj. Blum je končno poudaril, da je treba v bodoče onemogočiti vsako klevetniško kampanjo.

Nemške torpedovke v francoski luki

Pariz, 22. novembra. AA. Mornariško ministristvo je objavilo naslednji komunikacije: Eskadra štirih nemških torpedovk »Wolf«, »Tiger«, »Iltis« in »Jaguar« je te dni pristala v brestovskem pristanišču. Torpedovka »Wolf« se je med vožnjo vzdolž bretonske obale pokvarila in sta jo morali dve drugi nemški torpedovki pripeljati v pristanišče. Nemško poslanstvo je zaprosilo dovoljenje, da bi nemške ladje smele priti v Brest. Prošnji je bilo takoj ugodeno. V Brestu bodo ladje popravili in opremili s potrebnim gorivom.

Občinske volitve v zetski banovini

Dubrovnik, 22. novembra. o. Danes so bile v zetski banovini občinske volitve. Kolikor se je moglo zvedeti do večera, so potekle v redu. Udeležba je bila razmeroma velika, zlasti tam, kjer je bilo postavljenih več kandidatnih list. Končni rezultati bodo znani komaj jutri.

Zastopnik Nemčije pri Francovi vladi

Berlin, 22. novembra. AA. Za odpravnika poslov pri vladi generala Franca v Salamanci je imenovan general na razpoloženju Faupel, ki je bil doslej predsednik iberio-ameriškega zavoda v Berlinu. General Faupel je bil svoječasno šef generalnega štaba Hindenburgove armade. Pozneje je bil v glavnem generalnem štabu, zadnje čase pa je bil poverjen s posebnimi misijami ter spada tudi njegovo sedanje imenovanje v vrsto takih posebnih misij.

Tudi Vatikan bo priznal Francovo vlado

Rim, 22. novembra. o. Politični krogi napovedujejo, da bo po zgledu Italije in Nemčije sedaj tudi Vatikan priznal Francovo vlado kot edini zakoniti režim v Španiji.

Anglija v obrambi svojih interesov

Sprtima španskima taboroma bo priznan značaj vojujočih se strank — Potreba določitve zaščitenih nevtralnih con ob španski obali

London, 22. novembra. o. Tukajšnji politični krogi napovedujejo, da bo angleška vlada objavila v najkrajšem času službeno izjavo, s katero bo priznala obema španskima taboroma značaj vojujočih se strank, da ne bi bile vojaške operacije, ki jih napovedujejo nacionalisti proti Barceloni in ostalim španskim lukam, mednarodno-pravno brez vsake podlage, zaradi česar bi se morale smatrati za pomorsko roparstvo. Obenem bo Anglija zahtevala, da se v Taragoni, Alicantu, Valenciji, Barceloni in še nekaterih drugih španskih lukah določijo zaščiteni nevtralni cone, v katere se bodo lahko zatekle izmuzske ladje, kakor tudi, da nacionalisti in republikanci pravčasno obvestijo vrhovno poveljstvo angleškega vojnega brodogradništva v Malti ter angleškega generalnega konzula v Barceloni o vseh večjih akcijah, na katere se pripravljajo v lukah. Tudi se mora pred blokado ene ali druge luke določiti zadosten rok za evakuacijo angleških in drugih državljanov. Angleška vlada bo obenem vztrajala še nadalje pri svoji najstrožji nevtralnosti glede Španije.

Nemci v skrbeh

Berlin, 22. novembra. Oficijozna »Diplomatische Korrespondenz« se v daljšem članku bavi z mednarodnim položajem v zvezi z dogodki v Španiji in piše med drugim: Proučevanje španskega problema kaže, da so branitelji Madrida na vsej štiri inozemci. Po preokretu, ki je nastal zadnje dni, se je mednarodni položaj zaradi Španije zelo poslabšal in zbujala rešne skrbi. Od Moskve proti evropski civilizaciji izvršeni napad predstavlja le del velikega programa. Kršitev nevtralnosti napram Španiji s strani Moskve jasno kaže, da je Rusija pripravljena v danem primeru prelomiti besedo ter iti preko vseh protestov. Spričo tega je ra-

Sportna nedelja

Sarajevo zopet na čelu

Ljubljana je mustila v Sarajevu obe točki — BSK napreduje, a Osiječani se popravljajo
Katastrofa Concordie

Dva kluba sta se včeraj borila za prvo mesto v tablici Bask in sarajevska Slavija. Lažje delo in večje izgleda, da si začasno zopet pribori primat v ligaškem tekmovanju, je vsekakor imela sarajevska Slavija, ki je sprejela na svojem igrišču našo Ljubljano. Že v prejšnjih letih, ko Sarajevčani še niso igrali tako odlične vloge kot letos, so bili precej trd oreh. Čeprav jih je Primorje porazilo tudi že na njihovem terenu. Letos pa je šla Ljubljana v Sarajevo z dokaj majhnim upanjem. In res je Slaviji uspelo, da je nadvaldala Ljubljano in s tem zopet prišla na prvo mesto.

Bask skoraj ni imel upanja, da si bo ohranil svojo dominantno pozicijo. BSK je ipak pretežak nasprotnik, kar dokazuje tudi visoka zmaga nad Baskom 4:0.

Osiješka Slavija se bo polagoma znašla. Že v Splitu je proti Hajduku zaigrala prav dobro, včeraj pa ji je uspelo, da je v Zagrebu odvzela Hašku eno točko.

Concordia je po lepi zmagi nad sarajevsko Slavijo zopet razočarala, in to hudo razočarala. Poraz 0:7 kaže, da bo Concordia vendarle postala žrtev letošnjega tekmovanja za državno prvenstvo.

Tablica se je precej izpremenila in nam je prinesla nekoliko jasnosti, da si še ne mo-

remo imeti točnega pregleda, ker je sedaj že precej tekem v zaostanku. Na čelo je zopet izšla sarajevska Slavija in potisnila Basko na II. mesto. Državni prvak BSK Baska sicer še ni dosegel, pa mu je tik za petami, ker se je dvignil s V na III. mesto. Pri večeršnjih tekmah neudolžena Hajduk in Gradjanski sta morala zaradi skoka BSK pasti za eno mesto, in sicer na IV. odnosno V. Z boljšo goldiferenco je Jugoslavija potisnila Ljubljano s VI. na VII. mesto. Ostalo se ni izpremenilo: VIII. Hašk. IX. osiješka Slavija in povsem na repu neizbežna Concordia.

Slavija S	8	5	2	1	20:13	12
Bask	8	4	2	2	16:14	10
BSK	7	4	1	2	17:6	9
Hajduk	7	4	0	3	12:8	8
Gradjanski	5	3	1	1	13:4	7
Jugoslavija	6	3	0	3	16:8	6
Ljubljana	6	2	2	4	7:12	6
Hašk	6	1	3	2	7:13	5
Slavija O.	8	2	1	5	10:21	5
Concordia	7	1	0	6	6:25	2

Prihodno nedeljo igrajo naši s Concordio v Zagrebu. Na sporedu so še srečanja: Bask - Jugoslavija, Slavija O. - BSK, Hajduk - Hašk. Gradjanski bi imel gostovati v Sarajevu, vprašanje je, če se bo do tedaj vrnil s turneje.

Slavija S : Ljubljana 3 : 1 (1 : 0)

Sarajevo, 22. novembra. Današnja prvenstvena tekma med Slavijo in Ljubljano se je odigrala na stadionu Slavije pred približno 1500 gledalci.

Ljubljana je nastopila z dvema rezervama. Igrala je deloma visoko, deloma nizko ter je tudi dobro kombinirala. Od igralcev bi bilo treba omeniti srednjega napadalca, desno zvezco, levo krilo in desnega branilca. V prvem polčasu se je Ljubljana omejila na defenzivno igro ter se posluževala W sistema. Od 15. min. drugega polčasa dalje pa so Ljubljancani prešli v napad ter bili na terenu v premoči. Pri stanju 2:1 za domače so se trudili z vsemi silami, da bi izenačili, kar bi jim bilo gotovo uspelo, ako ne bi tudi Slavija dala vse iz sebe ter pričela s protinapadi in tudi zabilila še en gol.

Slavija je nastopila brez svojega izbornega branilca Zagorca, ni pa pokazala one igre, ki se je od nje pričakovala. Raljič je tudi topot zatajil, zaradi česar je trpel vse napad Sarajevčanov.

Prvi gol in vodstvo za domače je dosegel Rajlič v 40. min. prvega polčasa.

V drugem polčasu je Slavija prvih 15 minut oblegala vrata Ljubljane. V 9. min. strelja Petrovič proti strel. Zogo dobi Kranjc in postavi na 2:0. V 18. min. centrirala levo krilo Ljubljane, žogo dobi Lal. ki zabije edini gol za Ljubljano. V 32. min. je prišlo do težkega incidenta ter je morala tudi intervenirati policija. Vrata Slavije Krstulović je bil pri tem poškodovan ter je moral zapustiti igrišče. Na njegovo mesto je stonil napadalec Dugonič. Po tem dogodku so ljubljanski igralci zelo razburjeni in nič jim ne uspe. V 41. min. zabije Petrovič z izredno ostrim strelom tretji gol za Slavijo in postavi končni rezultat 3:1.

Sodil je g. Živković iz Beograda dobro in objektivno.

Jugoslavija proti Concordiji 7 : 0 (2 : 0)

Beograd, 22. novembra. Na igrišču BSK sta bili danes dve prvenstveni tekmi. Ker dežuje v Beogradu že dva dni, je bil teren zelo blaten, kar je zlasti oviralo igralce zagrebške Concordie.

Concordia je začela dobro, dokler ni v 6. min. Perlič zabil prvi gol za Jugoslavijo. Jugoslavija je igrala precej ostro. Največ odgovornosti za to ima

sodnik Segeđinski iz Subotice, ki je dovolil surovo igro. V 28. min. postavi Petrovič na 2:0. Dve minuti kasneje drži vratar Concordie enajstmetrovko. V 31. min. izključi sodnik enega igralca Concordie.

V 6. min. drugega polčasa povisa Petrovič na 3:0, šest minut kasneje pa Šijačić na 4:0. V 15. min. zapusti Valjarevič zaradi poškodbe igrišče, tako da igra Concordia še z devetimi igralci. V 23. min. je zopet Petrovič, ki zvišna na 5:0, dve minuti kasneje pa Šijačić na 6:0. Osem minut pred koncem postavi Zečević končni rezultat 7:0.

Concordia je odpravljena v vseh linjah. Dober je bil edinole vratar Puhar, ki je rešil svoje moštvo še večjega poraza. Jugoslavija je igrala v glavnem dobro. Razpoložen je bil zlasti njen napad.

Concordia je vložila protest proti tekmi zaradi tega, ker eden od stranskih sodnikov ni bil savezni sodnik, kakor to predpisujejo propozicije za državno prvenstvo.

BSK : Bask 4 : 0 (2 : 0)

Ta tekma je bila mnogo zanimivejša kakor prva. Po rezultatu sodeč je Bask igral precej podrejeno vlogo. Temu pa ni tako, ker je Bask zlasti v drugem polčasu bil enakopraven nasprotnik.

V 3. min. zabije Moša po kombinaciji s svojim bratom prvi gol. V 20. min. je Tirnanič strelce drugega gola.

V drugem polčasu je imel Bask lahko terensko premoč. Kljub temu pa je dobil še dva gola, ker je njegova krilska vrsta popustila. Vujadinović postavi v 30. min. na 3:0, par minut pred koncem pa Moša končni rezultat 4:0.

Slavija O : Hašk 2 : 2 (1 : 0)

Zagreb, 22. novembra. Slavija je bila boljše moštvo in bi skoraj zaslužila zmago, zlasti ker jo je sodnik Bilač precej oškodoval.

V 36. min. je uspelo Slaviji, da po kornjeru doseže vodstvo. Gol je zabil Eger. V 4. min. drugega polčasa izenači Horvat, istotako po kornjeru. V 26. min. pa je Slavija po Hmeličku zopet v vodstvu. In zopet je Horvat, ki je izenačil in postavil končni rezultat 2:2.

Slavija je imela večkrat priliko, da bi zabilila zmagoosni gol, vendar pa ji to ni uspelo. Proti koncu igre pa je prešel Hašk v ofenzivo ki pa je bila prekratka, da bi mu prinesla zmago.

Podsavezno prvenstvo

Uspeh Reke — V Trbovljah in v Celju remis

VIII. kolo podsaveznega prvenstva je prineslo Reki prav lep uspeh s tem, da so Vičani na tujem igrišču premagali Hermesa. V Trbovljah je uspelo Slovanu, ki se v zadnjem času znatno popravila odvzeti Amaterju eno piko. Istotako je krajnski Korotan delil v Celju točki s tamošnjim Olimpom.

Reka : Hermes 2 : 0 (2 : 0)

Po precej hladnem, sicer pa nogometno odličnem vremenu so Šiskarji izgubili svojo povratno tekmo z Vičani.

Obe moštvi sta nastopili v deloma spreminjenih postavah. Dočim so se Hermežani ojačali s povratkom Derende je bila Reka handicapirana z odsotnostjo dveh izrazitih napadalcev. Ermanovo moštvo je igralo brez svojega vodje, manjkal pa je tudi Cankar. Pričakovati bi torej bilo, da bodo Vičani klonili in da bodo Hermežani zlahka spravili na varno dve točki. Pa se je zadeva obrnila v nasprotno smer.

Viško moštvo je v vsej igri bolj ugajalo igralo so fantje z Viča lepi nogomet, pred-

vsem pa pametnejšega. Napad jim je bil kljub temu, da sta izostala omenjena »asa« najboljši del. Lepo je kombiniral in s pametnimi, darsi enostavnimi potezami, nenehoma vprizirjal nevarne pobege pred hermežansko svetličo. Iz mnogih zrelih situacij je ta napad izbil dva lepa zgoditka, ki sta povsem zadostovala za gladko zmago. Najboljši je bil v napadu mal in šibki, a tehnično prav dobri Klemenc, prodoren Slanina na desnem krilu, manj uspešen, a bolj zaposlen Jež na levem krilu. Dober je bil tudi Legat v desni zvezi, najšibkejši pa Broni-Battelino, vodja napada, ki je to funkcijo prepustil Klemencu. V haških so Rečani šibki. Imajo zanesljivega srednjega krilca, stran ska krilca pa nista dorasla ostalemu moštvo. Obramba je ves čas »plavalala«, in če bi bil nasprotnikov napad količkaj bolj energičen, bi ne bilo ostalo pri nič. Zelo nezanesljiv je bil Markič v голу.

Šiskarji kakor da jim sreča ni mila. Priznati jim je treba, da so se ogromno trudili, da so vložili v stvar vse dobro hotenje. Vsa požrtvovalnost pa ni nič pomagala spričo-

dejstva, da je bil napad zmoežen tudi take umetnosti, da je zastreljal tudi stoođstotne stvari. K vsemu jih je sodnik prikrajšal za že doseženi zgoditek, ko je tik pred tem po nepotrebnem odpisal, da si bila prednost Hermežanov otipljiva. V napadu je bil Derenda prvi del igre prodoren, potem je popustil. Par sprememb in pregrupacij je jalovost napada po možnosti še stopnjevalo. Premoč v srednji vrsti se je v moštvo izražala s terensko premočjo, ki pa spričo slabega napada ni uspela. Dobro je delala obramba, ki je imela z nasprotnim napadom veliko dela. Malič prvega gola ni mogel držati, ker je bil slabo plasiran, za drugi zgoditek pa nosi dober del odgovornosti.

Hermes je otvoril igro s svojo že običajno uvodno ofenzivo, šele po preteku desetih minut so se Rečani mogli razviti. Že v 11. min. doseže Slanina s ostrim prostim strelom pod prečko vodstvo za Reko. Igra je v nadaljevanju odprta. Rečani igrajo bolj zbrano, Hermežani nervozno in raztrgano. Okoli 30. min. pritiska Reka, Klemenc zelo lepo predlaga v luknje in v 32. min. pošlje Ježa na strel. Žoga najde pot izpod Maliča in Battelino potisne do mreže. Bitka je odločena. — Po odmoru poskusijo Hermežani vse, da bi popravili dotedanji neuspeh, v 6. min. uprizorijo uspešen napad, pa ga sodnik zaustavi zaradi malenkostnega toulca, medtem je bila žoga že neubranljivo v reški mreži. Iz prostega strela seveda ne rezultira nič. Rečani so večji del polčasa vsi v obrambi in jim do konca uspe ohraniti naskok.

Inž. Jesih je imel med sojenjem več napadov slabosti, da si je trudil, da bi obdržal igro v rokah. Sodil je objektivno z znatnimi pogrskami.

Amater : Slovan 0 : 0

Trbovlje, 22. novembra. Danes je gostoval v Trbovljah ljubljanski Slovan, ki je odigral proti Amaterju povratno prvenstveno tekmo. Za tekmo je vladalo preecej zanimanja, ker se je v splošnem pričakovalo, da bo Amater odvzel Slovanu tudi na svojem igrišču obe točki, kar se mu je bilo posrečilo v tekmi proti Slovanu v Ljubljani.

Prišla je pa precej narobe, igra je končala remis brez vsakega zgoditka. V prvem polčasu je bil Amater v delni premoči na terenu, toda njegov napad se ni mogel prebiti preko izvrstne Slovanove ožje obrambe. V tem delu igre sta se v amaterskem moštvo odlikovala zlasti Tramsak in napadu in Gracar v голу. Po odmoru je Amater svojo premoč v polju ne samo obdržal, temveč je še bolj izrazil, vendar ga je pri vseh njegovih akcijah spremljala izrazita smola. Tako je sicer razpoloženi Slavjci dvakrat zgrešili v sigurnih pozicijah. Srednja amaterska vrsta je bila dobro razigrana in je nasprotnikov napad držala.

Slovan je imel najboljšo moč v obrambi, ki je delala brezhibno. Tudi napad mu je bil dober, operiral je s kratkimi pasovi in v strnjeni povezanosti večkrat prišel nevarno pred amaterska vrata. Igra je potekla v splošnem fair in je rezultat realen.

Sodil je g. Kušar dobro in strogo objektivno.

Korotan : Olimp 1 : 1 (1 : 0)

Celje, 22. novembra. Na Olimpom igrišču se je danes odigrala pred 300 gledalci podsavezna prvenstvena tekma med krajnskim Korotanom in Olimpom. Tekma je bila živahna in napeta.

Olimp je nastopil v boljši postavi nego zadnji del nedelji. Igral je tehnično v splošnem zadovoljivo. Glavna njegova moč pa je bila v članu in požrtvovalnosti. Obramba je bila dobra, napad pa ni znal izrabiti mnogo lepo pripravljenih prilik.

Gostje so v tehniki in v kombinacijah nekoliko prekašali domačine. Zlasti se je obnesla obramba s Starcem in Unterreiterjem, ki je točno čistila in rešila več na videz že zgubljenih stvari. Napad je bil premehak in se pred golom ni mogel takoj znajti.

Že v 1. min. ima Korotan lepo šanso, a je ne izrabl. Sledilo je nekaj akcij z obeh strani, Polagoma preide Olimp v lahko premoč. V 42. min. izvedejo gostje protiakcijo in Senica pošlje v mrežo.

Po odmoru začne Korotan pritiskati, a kmalu popusti. V 12. min. uzenači Cater s preciznim strelom. Olimp je v premoči in skuša z vsemi silami zvišati rezultat. Ožja obramba gostov pa prekrži domačinom vse račune.

Sodil je g. Reinprecht objektivno in brez večjih napak.

Predtekma med kombiniranim moštvom Olimpa in Atletiki je ostala z 1:1 (1:0) neodločena.

Ostale nogometne tekme

MARIBOR: SK Drava : Slavija (Pobrezje) 3:2 (1:1).

PRAGA: Prvenstvo, Slavija : Kladno 6:0; Viktorija Žižkov : Zidenice 4:1, Sparta : Moravska Slavija 3:2, Plzen : Nachod 5:3, Prostějov : Viktorija Plzen 2:0, Bratislava : Rusy 3:1.

GENOVA: Prvenstvo, FC Wien 1:1 (1:0), Admira : Favoritner AC 6:0 (2:0), Wacker : FAC 4:3 (1:1), Austria : Libertas 3:0 (2:0), Rapid : Postpost 2:2 (2:1), Sportklub : Hakoah 1:0 (1:0).

RIM: Prvenstvo, Juventus : Roma 5:1, Genova : Fiorentina 1:1, Bari : Milano 2:0, Bologna : Napoli 1:0, Lazio : Sampierdarena 1:0, Novara : Triestina 4:1, Lucchese : Alessandria 2:1, Ambrosiana : Torino 1:0.

BUDIMPEŠTA: Prvenstvo, Ujpest : Ferencváros 2:0, Nemzeti : III. okraj 1:1, Budapesti : Kispest 5:1, Hungaria : Phöbus 4:1, Haladás : Soroksar 2:1, Elektromos : Szeged 4:1.

Čemu bi romali od trgovine do trgovine?

Naravnost k nam pridite po Štofa, svilo, platno, flanelo I. t. d. Ne boste se kesali!

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postrežbi
Mestni trg 17.

Gozdni tek Smučarskega kluba Ljubljana

Včeraj je Smučarski klub Ljubljana priredil že običajni vsakoletni gozdni tek, katerega se je udeležilo veliko število tekmovalcev prireditelja in šest tekmovalcev SK Reke.

Tekmovanje se je vršilo pod vodstvom g. Bogdana Zupana, ki je svojo nalogo opravil prav dobro. Proga je bila izpeljana v obliki osmice, katere prvi del je meril 2 km, drugi napornejši pa nekoliko več kot 3 km. Prvi del proge je šel od strelišča pod Rožniko po Večni poti, nato v velikem loku preko močvirnatih travnikov, tako da je križal cesto in se v lahkem vzponu vračal proti cilju. Ta del proge so tekli tekmovalci v starosti od 14 do 17 let. Drugi del se je vil od strelišča po cesti proti mestu,

je pa kmalu zapustil pot in kronil mimo vodovodnega rezervoarja strmo v hrib do Drenikovega vrha, kjer je bila najvišja točka. Od tu se je proga vila v strmem padcu okoli grmovja levo-desno, preko jarkov in podrtih debel proti cervki na Rožniku, nekoliko sto metrov pred vrhom pa je zavila strmo proti Čadu in mimo kapelice k strelišču, kjer je bil cilj. Ta del proge so tekli tekmovalci v starosti od 17 do 19 let. Glavna skupina pa je pretekla oba dela proge. Proga je imela 150 m višinske razlike in je bila precej težka. Zadnji del je bil izrazito tehničen in je zahteval od tekmovalca popolne zbranosti. Nesreče, razen nekaj majhnih prask, ni bilo nobene. Rezultati so bili:

2 km: 1. Jerman Fran (Ljubljana) 10:57, 2. Dobrajc Peter (Reka) 11:08, 3. Vedon Albin (L) 11:11, 4. Puster Metod (L) 11:11,5, 5. Snoj Lado (R) 11:41, 6. Vrag Fran (R).
3 km: 1. Keršič Albin (R) 17:08, 2. Nedog Jože (L) 17:10,5, 3. Semrov Vladimir (R) 18:44, 4. Zajc Tone (L) 21:01, 5. Hodošek Koloman (L) 28:20. Izven konkurence je startal Ješe Rajko (L) 17:10.

Glavna skupina 5 km: 1. Dular Tone (R) 28:36, 2. Dekleva Milan (L) 28:37, 3. Starman Lado (L) 29:31, 4. Nedog Stane (L) 29:32, 5. Močnik Cveto (L) 29:57, 6. Šercer Miroslav (L) 31:14, 7. Osolin Anton (L) 31:27, 8. Babnik Ivan (L) 31:58. En tekmovalc je odstopil. V tej skupini je iznenadil slab rezultat znanega dolgoprogaša Lada Starmana. Upoštevati se mora, da je prišel šele pred nekaj dnevi od vojakov in ni imel zadostnega treninga.

Eden o pomenu angleškega oboroževanja

Anglija ne bo nikdar uporabila orožja za namene, ki niso v skladu z načeli DN ali Kelloggovim paktom

London, 22. novembra. V Leaningtonu je angleški zunanji minister Eden govoril med drugim tudi o angleški oboroževalni politiki in je podal o njej naslednjo definicijo:

Nikdar ne bomo svojega orožja uporabili za napadalno vojno in tudi ne za namene, ki bi ne bili v skladu s paktom DN ali s Kelloggovim paktom. Ako bo do tega prišlo, gomo uporabiti le za obrambo naše lastne zemlje in za obrambo naših kolonij. Če bo nadalje potrebno, gomo uporabiti tudi za obrambo Francije in Belgije proti vsakemu neizvnanemu napadu in v skladu z našimi tozadevnimi obveznostmi. Če bo prišlo do sklenitve zapadnega pakta, bomo naše orožje končno lahko uporabili, ako bo potrebno, tudi za obrambo Nemčije, seveda le v primeru, če bi postala žrtev neizvnanega napada. To so, razen naših točno opredeljenih obveznosti napram Iraku in Egiptu, vse naše formalne mednarodne obveznosti vojaškega značaja. Utegne se zgoditi, da bomo s svojim orožjem preiskovali na pomoč tudi kateri drugi žrtvi neizvnanega napada, če nam bo to nalagal pakt DN, pravim pa tu, da »utegnemo« priiskovati na pomoč, ker ni tu naša pomoč avtomatsko regulirana, kakor v ostalih posamezno navedenih primerih. Avtomatske vojaške obveznosti imamo le s takim državnim, s katerimi so tesno povezani vsi naši imperialni interesi.

Ugoden odmev v Franciji

Pariz, 22. novembra. AA. Pariški tisk je zelo povoljno sprejel govor, ki ga je imel v Leaningtonu zunanji minister Eden. »Eho de Paris« pravi med drugim: Če bi bil angleški zunanji minister tako govoril tudi meseca julija 1914, bi Evropa ne doživela katastrofo svetovne vojne. Spričo tega govora se položaj Francije popravlja. Če bi Nemčija izzvala vojno, lahko Francija računa na to, da bo razen njenih zaveznikov z njo tudi Velika Britanija in sicer že takoj od vsega početka. Pojav Velike Britanije v našem taboru bi privedel k nam že sam po sebi tudi države, ki bi se morda sicer obotavljale.

»Ami du Peuples« pravi: Eden je sporočil Nemčiji, da je zapadna Evropa ozemlje, na katerem so prepovedani vsi njeni morebitni podvigi. Če bi bila naš zunanji minister Delbos in njegova stranka dosledna v politiki, ki jo proglašata, bi bilo treba zapreti Nemčiji dostop tudi v vzhodno Evropo in sicer z vojaškimi sporazumi, ki bi nam dali gotova jamstva v onih krajih na sve-

tu, kjer smo imeli doslej samo riziko. Urediti tega vprašanja je izredno aktualno in je čas zelo ugoden.

»Ouvre« naglašata, da svetuje Anglija vsem prizadetim, naj se narodi zapadne Evrope razvrstijo po tem, ali žele organizirati mir ali ne. Verjetno je, da bo jutri prav take misli izrazil v svojem napovednem govoru tudi Roosevelt. Pristaši fašističnega sistema so v zadnjem času preveč povzdignili svoje glasove. Morda je že skrajni čas, da izpregovore sedaj tudi demokratske države. List je objavil tudi članek, posvečen izključno Edenovemu govoru, v katerem pravi, da noben francoski ministri predsednik ni imel prilike, da bi črno na belem prečital izjavo angleškega zunanjega ministra, da lahko računata Francija in Belgija na popolno vojaško podporo Velike Britanije v primeru, če bi bili neopravičeno napadeni. Vse kaže, da je mislija novega nemškega poslanika v Londonu Ribbentropu že sedaj doživela popoln neuspeh. Ribbentrop je o priliki svojega kratkega sestanka z Edenom dejal, da bi se morala Velika Britanija pridružiti protikomunistični fronti, ki jo ustanavlja Berlin. Splošno sodijo, da je Eden gladko odklonil ta nemški poziv.

»Figaro« pravi, da je angleški zunanji minister v tem svojem govoru želel poudariti popolno solidarnost Francije in Velike Britanije v trenutku, ko se v Evropi in izven nje kujejo vse mogoče spletke in da je hotel izvršiti majhen pritisk na Nemčijo, da bi pristala na pogajanja za sklenitev zapadnoevropskega pakta, vprašanje pa je, ali je v skladu s francoskimi interesi, da se sedaj podpisije novi senški pakt. Kdo ve, koliko je mogoče v sedanjih okoliščinah zaupati Nemčiji. Če bi tak protokol mogel kakorkoli prispevati k pomirjenju Evrope, bi morali tako ureditev pač pozdraviti z največjim zadovoljstvom.

Nenaden Ribbentropov odhod v Berlin

London, 22. novembra. AA. Poslanik Ribbentrop je včeraj odpotoval z zasebnim letalom v Berlin. V London se bo vrnil v pričeki prihodnjega tedna. V Berlinu se bo posvetoval s vlado o španskem problemu in o paktu zahodnih držav, o katerem govori nota, ki jo je predvčeršnjim hročila vlada Velike Britanije podpisalcem lokamske pogodbe.

Šentiljski umor pred razjasnitvijo

Sled drži za dvema možkima, ki sta se potikala tam okoli

Maribor, 22. novembra. Zagonetni roparski umor 18. t. m. v St. Ilju, katerega žrtev je bil, kakor smo obširno poročali, 62letni pismonoša Ivan Zunko, ki ga je neznan zločinec pobil do smrti in mu ukradel poštno vrečo s 14.000 Din gotovine, se je toliko razjasnil, da sta oblatvom zdaj že znani imeni dveh nujno osumljenih možkih. Za obema je izdana tiralica in je upati, da bosta kmalu padla v roke pravici.

Dan pred groznim roparskim umorom je prišel namreč k posestniku Jožefu Flaškakerju v bližnjih Jelenčah nekaj 32letni možki velike, vitke postave, kostanjevih, nazaj počenih las, pristrženih brk in podolgatega obraza. Običeval je bil v rjavkasto obleko. Omenjenemu posestniku je izjavil, da je prišel po svojo suntujo, ki jo je svojčas, in sicer meseca junja, ko je pri njem delal, pustil pri hlapcu. Ker mu je bil posestnik Flaškaker dejal, da hlapca zdaj ni doma in da naj se zglašati naslednji dan, to je 18. t. m., je dotični možki odšel, češ da pride jutri. Dne 18. t. m. na dan groznega roparskega umora se je isti možki zglašil dopoldne pri nadzorniku proge Antomu Štefalu v St. Ilju ter od njega zahteval znesek 72 Din, ki si ga je bil zaslužil od 4. do 9. junja kot progovni delavec. Štefalu je možka dejal, da je znesek že poslal po pošti v Maribor, kjer naj se zglašijo svrhu izplačila. Toda možak se ni več zglašil niti pri posestniku Flaškakerju niti pri progovni sekciji v Mariboru, pač pa je železniški čuvaj v Strihovcu Franc Krajnc 18.

t. m. videl možaka v družbi z nekim drugim neznanecem starih 25 do 30 let, srednje postave, običenim v svetlo sivo, precej ponošeno in raztrgano obleko, ko sta jo proko železniškega prelaza mahnila po državni cesti proti St. Ilju. Ista možaka sta se v noči na 19. t. m. in sicer ob 2:30 zjutraj, vrnila nazaj proti Mariboru. Ker pa so bile železniške zapornice zaprte, sta morala čakati in sta ob tej priliki čuvaja Krajnce vprašala koliko je ura, kako daleč je do Maribora in ali je mogoče, da prideta do 5. ure v Maribor. Ko jima je Krajnc odgovoril, da lahko prideta, aka bosta hitro stopila, je starejši dejal, da sgre danes vse tako, kakor da bi bilo zacopano.

Oblastva so prepričana, da sta omenjena dva možka izvršila roparski umor, in to tem bolj, ker je bil osumljeni možki, ki je prišel k posestniku Flaškakerju in nadzorniku proge Štefalu, nad leto dni zaposlen v St. Ilju in okolišč. tako da so mu bile razmere dobro znane. Ime dotičnika je dobro znano in se za njim vršijo intenzivne poizvedbe.

Po 20 letih najden rešilni pas

Berlin, 22. novembra. br. Na ustju Labe so našli včeraj rešilni pas z nemškega torpednega rušilca, ki se je potopil 16. decembra 1915, začet od sovražnega torpeda.

Teden dni filma

Velik filmski uspeh mlade Ljubljancanke

Tako rekoč po naključju so naši ljubitelji odkrili, da se nam Slovencom poraja nova filmska zvezdnica, ki so tuje filmske kritike o njej polne hvale. Je to Ljubljancanka Geraldina Katnikova, ki šteje sele 16 pomladi. Njen oče je bivši železniški uradnik in zdaj šef jugoslovenske turistične pisarne na Dunaju g. Katnik. Mladost in velika nadarjenost Geraldine sta tisto, ki ji obetata še lepo bodočnost.

Prihodnji teden bomo lahko gledali v Ljubljani Ufin film »Dekle Irene«, v katerem nastopa Geraldina Katnova, kakor se kratko glasi njen zvezdniški priimek. Snov filma je tragedija dekleta, ki vidi v ponovni možitvi ljubljene matere vdove izdajstvo nad pokojnim očetom. To dekletje je Irene, ki jo igra Sabina Petersova, a njeno sestro Babo podaja Katnikova. Mati vdova je sloveča filmska igralka Lil Dagower.

Zanimivo je, da se je berlinska kritika prav o naši rojakinji izredno pohvalno razpisala. Tako pravi med drugim, da je treba

16-letno Geraldino šteti med najbolj nadarjen naraščaj — nemškega filma. Kot Baba v »Dekletu Irene« kaže svežost, temperament in drzen humor poredneža, kar se redkokdaj vidi na platnu. Salamensko drzen pobalnik v kratkem dekliškem križu (Baba naj šteje v filmu sele 14 let) in razdreno zadovoljen deklič, ki navdse ljubi porednosti in sladkosti, sicer pa brezskrbno žvižga na vse občutke velikih. Geraldina Katova si bo, kakor kaže omenjena kritika, na prvi mah osvojila v tem filmu srca vseh gledalcev.

Naglasiti je še treba, da je prav naša rojakinja Katnikova sprčo svoje originalne igre v izredni meri pripomogla temu filmu do velikega uspeha čeprav je to sele njen prvi nastop in čeprav poleg nje igrajo po večini same odlične igralske moči. Vsekako vsega priznanja vr eden uspeh, da v toliki luči ni zatemnila. Iskreno želimo mladi Ljubljancanki še mnogo takih in večjih uspehov.

Amerika spet straši

z zvočnofilmsko revolucijo

Strah se polasča vseh kinematografskih podjetnikov, kaj če preko noči zastarajo njihove najnovejše, drage aparature, v katere so toliko investirali. No, zaenkrat vsaj ta revolucija ne bo tako krvava kakor je španska in je veliko vprašanje, ali bo prišlo sploh do kakšnih bistvenih izprememb v doglednem času. Potrebno je pač pogledati nekoliko za kulise ameriških veletržk, ki so si v laseh v konkurenčnem in prestižnem boju. Zadržuje malenkostna izprememba, pa že lansira dotična trdva v strokovne liste in v dnevni tisk razburilje vesti o prednosti te »nove« aparature, ki obeta zrevolucionirati ves filmski trg.

Res je sicer, da je RCA (Radio Corp. of America) s svojo ultravioleto zvočno sledjo skoraj na mah izpodrinila WE (Western Electric) iz ameriških ateljev. Čeprav je imela slednja ob začetku zvočnega pokreta v filmski industriji velikanse prednosti in je takrat RCA šepala daleč za WE. Taki trenutni preokret so pa mogoči le v bogati Ameriki kajti tam si velike produkcijske tvrdke morejo privoščiti veselje da plačujejo licence WE dalje, med tem ko si pustje vzgradi v ateljeje nove naprave RCA s katerimi tudi takoj delajo. To je pri

ogromnem eksploatacijskem trgu ameriške filmske industrije možno in tudi rentabilno. Evropski producent mora precizneje in opreznije kalkulirati. Tu ni vedno na mestu tirati neko reč do 100 odst. popolnosti: večših zadošča tudi 80 odst., posebno če velja nadaljnjih nekaj odstotkov več kakor vseh 80 skupaj! Veših podražja malenkostna prednost celo napravo za dvakratno do trikratno ceno, tako da se iz zgolj preudarnega rentabilnostnega računa ne izplača tako forsiranje do popolnosti. Zadnji odstotki pred 100 so najdražji kakor je na primer zadnjih dvesto metrov Mont Everesta huje premagati kakor vse tisoče metrov poprej.

Cez nekaj časa, ko se prvo navdušenje za kakšno novost poleže, cena rapidno pade in se stabilizira na nivoju stvarne vrednosti. Vsaka reč vleče, dokler ima nimbus novosti, in s tem računajo enako kakor pariški modni kreatorji tudi ameriški fabrikanji zvočnih filmskih aparatov. Čeprav ne prinašajo v bistvu ničesar novega, marveč le lahko bi rekli, nekakšne modne finese, ki so pa že jutri od konkurence prevpite in pojutrinjem pozabljene.

Filmski arhitekt

(f) Njegove zgradbe stoje le nekaj dni in vendar jih vidi mnogokrat več oči kakor pa one iz opeke in jekla, ki stoje desetletja in več. Filmski arhitekt je pač edini izmed svojih stanovskih tovarišev, ki zanje tem več priznanja, čim več fantazije je položil v svoje osnutke. On je tako rekoč čarovnik, ki postavi, če treba, nebo ali pekel, kot arhitektonsko oblikovano mojstrovino v atelje. Zgradi monumentalno hotelsko avlo ali svetlikajoče se plešišče, zapeljiv budoar ali običajno delavnico, to so vsakodnevne naloge filmskega arhitekta, ki jih vedno znova, čim originalnejše izpeljane, stresa iz rokava. Pri zgodovinskih zgradbah, bodisi od grških stebrov, florentinskih palač ali ruskih gradov pa do srednjeveških trdnjav ali navadnih kmečkih bajt mora delati arhitekt točno po predlogah ali studijah iz muzejev. Edinole v futuristični arhitekturi lahko da duška svoji več ali manj originalni oblikovalni fantaziji. Tako na primer so napravili arhitekti osem različnih osnutkov za svoječasni Ufin tehnični film »Zlati«. Izbran oziroma obojen ni bil v celoti niti en osnutek, marveč je bilo pri najboljšem še marsikaj iznemenjenega, preden je prišlo do gradnje.

Iz akvaristove torbe

V Ljubljani sami so ribniki z različnimi ribami, ki stoje v tem času navidezno brez življenja, temni, neprijazni, kakor da je noč, ki jo je presenetil dan, vanje skrila. V bajer na Opekarski cesti je bilo lanske jeseni spušenih 6 večjih pešakavcev, ki so se drstili ter je kljub raznim sovražnikom ostalo še precejšnje število naraščaja dolži ne 1 do 3 cm. Taki so zlasti prikladni za manjše akvarije. Pešakavci so trdni in bodo

vzdržali tudi prihodnjo ledeno dobo ter jih bodo naši potomci v svi bodočnosti našli žive in ne le kot fosilije.

Ker smo ravno pri fosilijah, bo morda zanimalo, da so jim že naši davni predniki za časa stare kamene dobe posvetili pozornost, kajti v laborijskih paleolitskih nomadov so našli razne, tudi že tedaj izumrle polže, ki so jih uporabljali za obratnice. Kaj so si mislili o ostankih, ne vemo; če pa pomislimo, da vidi nepoučeni človek v teh ostankih še dandanes bajla, lahko sklepamo, da so jim tudi tedaj pripisovali razne čudotvorne lastnosti. Po O. Abnu vidijo na pr. na Kitajskem v kosteh in zobovju teriarnih in kvartarnih vretenčarjev ostanke zrnajev, ki jih prodajajo kot sredstvo proti bolezenskim nadlogam. Na Gornjem Avstrijskem pa devajo živini v korita za napajanje neke fosilne polže, češ, da jo obvarujejo boleznin vrtloglavice. V prejšnjih vekih so smatrali kosti večjih izumrlih vretenčarjev za ostanke človeških velikanov. Znano je, da je Odišej po trojanski vojni prispel na otok kiklopov (Sicilija), kjer je za tas ušel enookemu velikanu Polifemu, ko ga je prejel osleplj. Oko je imel Polifem sredi čela. Grki so videli v ostankih ledenodobnih slonov, katerih lobanje so imele v sredini čela večjo nosno luknjo, ostanke enookih ljudi, saj piše celo jezuit Kirchner l. 1664, o ostankih Polifema v neki jami pri mestu Tripani na Siciliji, dolžino pa ceni na 30 čevljev. Pri tej priitki so omenbe vredni tkzv. »džurviac«, struja, ki je zastopala teorijo Janca Woodwarda (1695) o vesoljnem potopu in ki je fosilne ostanke pripisovala baš tej povodnji. Goreč zastopnik te teorije je bil neki I. I. Scheuchzer iz Curiha v Švici, ko je zagledal ostanke repatega velekrona iz miocena (terciar), je proglašil okamenino kot žalostljivo okostje starega grešnika, ki je je vesoljni potop uničil. Ta trditvi nam dokazuje anatomsko znanje tedanjega časa. Čuvjev je kasneje dokazal, da je omenjeni fosilni človek sorodnik sedanjega japonskega velekrona, ki so ga krstili »Andrias Scheuchzeri« v spomin na zaslepljenost te danjega časa.

Golobi, berači in šport v Zagrebu

Zagreb, novembra
»Na, hodi, taubice!... Taubice, taubice! Gospod, brez dvoma pensioner, sedi na klopi s koruzi v roki. Golobi ga boječe obletavajo.
»Taubi, taubice!
Vsak dan ob desetih urah čaka nekaj sto golobov v Varšavski ulici. Potrpežljivo hodijo po trotuarju, odletajo na streho in spet na trotuar. Točno ob desetih urih lastnica gostilne nasipa koruze na cesto. Deset, petnajst ljudi stoji okrog golobov in nemo opazuje svojo ljubljence.
Golobi, prebivalci gledališča in univerze, imajo tudi svojega prijatelja. Vsak dan dvakrat dobio od njega žgance. Ljudje se zastavljajo na Aleksandrovo trgu.
»Taubi!... Taubi!
Vsak trenutek se neke v prvem, tretjem nadstropju ali na podstrežju odpre okno in na trotuar dežuje koruze. Žganci, v vodi razmočen kruh.
»Taubi, taubi!... Taubice, hodi!
Taubice so povsod; na trotuarjih, na spomenikih, v zraku, na strehah
Ljudje, to se pravi tisti, ki prošijo, so samo na trotuarjih. Nemogoče jih je prešteti. Na vsakem koraku jih srečujete. Hodijo za

vami in od jutra do noči ponavljajo:
»Molim dinar, gospa, da si kupim kruha!«
»Dinar, gospod, za kruha...«
»Idi k Mačeku, on hrani sirotinju!« godrnja dobro oblečen gospod.
»Za kruha, mišost! va, molim...«
Ničte ne deli. Nemogoče je deliti. Ljudje so se navadili na berače, kakor so se navadili na taubice. Nikogar več ne bodejo za kruhom iztegnjene roke.

Od petih je Mašarykova ulica nabito polna ljudi. Zvižganje, vpitje. Stojijo pred velikim plakatom »Novosti«. Morda izražajo svoje simpatije Madridu?

O ne! Kakaj na objavo rezultatske tekme v Liverpoolu. Usoda Španije je danes potisnjena v ozadje.

Na Jelačičevem trgu se pripravata dama in kumica. Dama ima rdeče pobarvane nohte in hoče kupiti jabolka od kumice. Kumica ima tenko, iznošeno bluzo in trde, rdeče roke. Dve uri daleč je prinesla svoje košar jabolk. Milostivi so jabolka predraga.
»Kaj misliš, kumo, da mi imamo penoz kak listja?«
»A nokte si morete farbat? Zato imate penoz?«

Dame so ogorčene; kakšna predrznost! Ali veste, s čim si vse danes ljudje služijo kruh? S tem, da eno ali dve uri vdi-

Stara umetnost našega Primorja

Zanimivo predavanje pod okriljem Jadranske straže

Ljubljana, 22. novembra. Sinoči je pod okriljem Jadranske straže predaval v dvorani OUZD g. Srečko Vrgnanin, direktor Turistične zveze za Hrvaško primorje, o umetniški dediščini našega Primorja. Predavanje je privabilo precejšen krog ljubiteljev našega morja. Kraljevni odbor JS skuša s propagandnimi predavanji buditi in širiti pomorsko zavest in pokazati vsemu narodu, kako ogromne važnosti je naše lepo Jadransko morje, od katerega je odvisen razvoj države. Predavatelj je z zanimivimi skioptičnimi slikami pokazal naša lepa obmorska letovišča.

Bilo je tako, kakor bi potovali ob obali od mesta do mesta in občudovali lepo naših krajev, po katerih tako žeja tuje. Videli smo Trsat z znamenitim samostanom, Bakar s kopalniščem in slavno cerkvijo, kateri je naš mojster Plečnik ohranil njen starinski zgodovinski značaj kakor mnogim drugim umetniškim relikvijem. Navdušeni smo si ogledali Crkivcem in Kraljevico, nato pa smo se oddahnili v Novem, starodavni stolici modruških škofov. Zamikalo nas je kopalnišče, da bi se najrajši šli tja kopat iz naše Ljubljane, čeprav je že sezona pri kraju. No pa pojdemo drugič. V mestecu Bribirju smo se za-

mislili nad starodavnim Vinodolskim zakonikom, ki je nastal tu. Senj je bil slavno uskoško gnezdo in glavni nacionalni stebel odpora proti latinskemu svetu. Na Pagu smo si ogledali stare slovanske ornamente, vsekane v nagrobni kamen. Prevzela nas je veličastnost Zrmanje z globoko strugo in sinjebelo čisto vodo. Videli smo tudi znamenito Zvonimirovo glagoljsko baščansko pislo iz leta 1070. Na kraju pa smo videli še Aleksandrovo, Krk, Malinsko, Omišalj in Rab. Tu so v samostanu sv. Evfemije slavne slike Tiziana in Tintoretta.

Predavatelj je pokazal nato še razne znamenitosti, ki odražajo bizantinski vpliv, barok in vpliv mlajše benečanske šole. Razni predmeti, kakor zlate monstrance, starinske skrinje, oprema cerkev, kažejo, da je bila tu po teh krajih umetnost že v 14. stoletju visoko razvita. Mnoge reči so izvršili naši primorski umetniki, katerih imen sicer ne poznamo, vendar pa vidimo na delih živo ohranjen slovanski značaj.

Predavanje g. Vrgnanina je trajalo poldrugo uro. Poslušalci so mu bili za njegov trud prav hvaležni, saj so v tako kratkem času mogli videti vse glavne znamenitosti naših primorskih krajev.

FILATELIJA

O zbiranju znamk

Znamke, ki jih ni v katalogih

Imamo pa tudi znamke, ki niso v nobenem katalogu označene in zato marsikateri zbiralec premišlja, kaj naj z njimi stori. Vendar pa bi bilo zgrešeno, če bi označevali vse, kar ne spada pod pojem poštne znamke, razen kolekcev, železniških in brzojavnih znamk ter drugih podobnih izdaj, med sleparske znamke.

Pri pravih znamkah, ki so bile narejene zaradi tega, da bi z njimi spravili zbiralce na krivo pot, se zmerom skriva v ozadju goljufija na račun človeške nevednosti. Ali so to znamke države, ki je sploh ni, kakor na primer znamke »kraljevine Sedangas«, ki jo je hotela pred nekaj stoletji ustvariti skupina pariških trgovcev s pomočjo nekega pustolovca, ali pa na primer znamke kakšne države, ki je šele zelo pozno dobila znamke, pa tudi na primer znamke Andore ali Bruneja, ki znamk sploh nista imela.

Po krivici pa bi šteli med sleparske znamke tiste, ki jih sicer ni izdala redna državna pošta, pa so bile pripravljene za kakšno novo vlado, ki se je borila za oblast, da je naposled ni dobila. To so razne politične izdaje, kakor na primer znamke macedonskega revolucionarnega komiteja, ki so bile pripravljene za časa balkanske vojne, ali na primer posebne znamke pokrajine Zulie v Venezueli. Tudi razne prevratne znamke, kakor na primer posebne avstrijske znamke za Tirolsko, razni pretiski za češko pošto, avstrijske znamke s pretiskom »Slovenijec itd., lahko štejeemo v to vrsto.

Brez števila je znamk, ki s pošto ali pa sploh z državo nimajo nobenega stika. To so razni koleki Rdečega križa in drugih organizacij. Take znamke ne postanejo nič več vredne, čeprav so bile slučajno nalepljene na pismo poleg pravih znamk in so mimo grede ujele kos poštnega žiga.

Pretiski in žigi na znamkah

Zlasti ogromno število pretiskov smo imeli med vojno in tik po njej. Dostikrat jih je seveda povzročila špekulacija. V te-

MARIJA KREK

Umrla nam je po dolgem trpljenju, spravljena z Bogom, naša teta, gospodična

MARIJA KREK

Na njeni poslednji poti jo bomo spremljali danes v ponedeljek ob 16. uri iz mrtvašnice sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 22. novembra 1933.

Žalujoči družini
KREMŽAR in KAME.

jo majhne pse po ulici. To so psi z umazano belo dlako, s kratkim repi, s temnimi lšami na repih ali ušesih in z izrazom dolgočasnja v obeh. Ljubljenci milostivi.

Dva močna fanta, vsak z majhnim psom na vrvi, leno hodita mimo izloženih oken. Psa sta občeena v lep, temnosivi šof. Fanta imata strgane hlače in umazane opanke na nogah. Brez nogavice.

»O, gdi ste vi, da vas nigdi nema?«
»Ljubim rukule!«
»Džim!«

Tri dame in trije krasni psi z dolgo svilenim snežnobelo dlako, so se srečali na oglu Gunduličeve ulice in liče.

Bob, Džim, Marko... ime je pač odvisno od tega, ali je dama zavedna ali ne zavedna Hrvatca.

Luči, reklame, Zrinjevec. In kolporterji seveda. Kolporterji-pohabljeni, stare žene, desetletni otroci.

Ves Zrinjevec se smeje. Nervozno, glasno, kakor bi hotel zaglušiti klicanje kolporterjev.

Kakor avtomat se vrtil na oglu fant in vpije: »Veče! Veče!«

»Posebno izdanje Hrvatski dnevnik!«
Tramvaj zvonil, a majhen bos dečko beži proti Martičevi ulici. Vsak dan med sedmo in osmo uro prosil v Martičevi ulici.
Katarina Spur.

danjih neurejenih razmerah ni bilo mogoče vsega kontrolirati in tedaj so nastale razne »zasilne izdaje«, za katere so plačevali filatelisti ogromne vsote, pa se je potem izkazalo, da jih je napravil kakšen podjeten poštar-filatelist in so bile seveda znamke zaradi tega brez vrednosti.

Maribor preko nedelje

Maribor, 22. novembra.

Maribor se je danes prebudil v sončni jesenski nedelji. Mariborčani ki ljubijo prelepo okolico in nedeljsko razvedrilo, so jo imenito izkoristili. Mahnili so jo na razne bližine in bolj oddaljene postojanke.

Operetna premiera

Sinoči je bila narodnem gledališču premiera znane operete Srečka Albinja »Baron Trenk«. Mariborsko gledališče občinstvo je z velikim zanimanjem pričakovalo to uprizoritev in je bilo gledališče nabito polno. Sodelujoči so svoj posel dobro opravili in so bili nosilci vodilnih vlog deležni prisrčnega priznanja in lepih šopkov. Dirigent je bil Ljotze Herzog, režiser Rasberger, koreograf pa Anton Harastović. Veliko zanimanja mariborskega gledališkega občinstva je za poslovilni večer biveše primadone mariborskega gledališča gđ. Pavle Udovičeve, ki se v četrtek 26. t. m. poslovil od Maribora kot Madeleine v Abrahamovi opereti »Ples v Savoyu«.

Uspelo akademijo

so imeli sinoči v dobro zasedeni veliki dvorani Kazine dijaki mariborskih srednjih šol organizirani v Počitniški zvezi. Po glasbeni točki ki jo je odlično izvajal dijaški orkester, je bil pozdravni govor osmošolca Drenovca, nato pa so sledile razne pevse in glasbene točke. Nastopili so dijaški orkester, moški in mešani zbor pod vodstvom osmošolca Ivana Cinarica in sedmošolca Cirila Cvetka. S to akademijo so mariborski dijaki pokazali svojo veliko vnemo in smisel za pevsko kulturo.

Predavanje dr. Preobraženskega

V Ljudski univerzi je bilo v okviru ruskega cikla predavanje o zapiskih Marije Baskirčeve. Predsednik g. inž. Kukovec je predstavil poslušalcem lektorja ruskega jezika na ljubljanski univerzi g. dr. Preobraženskega. Dnevnik Marije Baskirčeve nam prica o veliki nadarjenosti in ambicioznosti te žene, ki je že v rani mladosti zapustila rodno Ustrajino in se preselila v Francijo. Lepa po znanjosti in še lepša po svojem notranjem gledanju na vse dogodke si je z vztrajnostjo in neprestanim študijem obogatila svoje znanje. Nikoli srečna in nasproti sebi kar najbolj kritična, je izšla vse svoje občutke v dnevnik, udeleževala se je na vseh področjih in postala naposled znamenita sljarska umetnica. Njeno rahlo zdravje jo je nazadnje priklenilo na bolniško posteljo, kjer je v 23. letu starosti umrla in zapustila potomcem svoje slike in dnevnik, ki nam izpričuje čudovite pot ruske ženske. Odlični predavatelj je nanzal v svojem predavanju številne primere iz njenega življenja in bil deležen za svoja izvajanja toplega priznanja.

Gospodarsko poslopje zgorole

Na posestvu Franca Pukšiča v Cogetincah je nastal požar, ki je upepelil gospodarsko poslopje z vsemi letošnjimi pridelki. Na mesto požara so prispeli gasilci od Sv. Antona, katerim se je posrečilo lokalizirati ogenj in obvarovati hišo. Tudi živino so rešili. Povzročena škoda se ceni na 30.000 dinarjev in je delno krita z zavarovalnino. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Med značilne znamke spadajo tudi natišči »Specimen, Saggio, Muestra, Prueba, Obrazec« in drugi, ki izpričujejo, da je znamka samo vzorec in da se ne sme uporabljati za frankaturo.

Preluknjane znamke smemo smatrati samo takrat za posebne znamke, kadar to preluknjanje pomeni nadomestilo za vretisk. Tak način označenja vidimo pri starejših luksemburških znamkah, ki so preluknjane s črkami besede »Officiele«, kar pomeni, da so postale uradne znamke. Tudi tuniške znamke dobimo preluknjane s črko »T«, kar pomeni, da je znamka postala na ta način portovna (»T« pomeni okrajšavo za »taxe«). Avstralskih znamk, ki so preluknjane s črkama »OS«, Angleži navadno ne prištevajo med posebne uradne znamke, ker dobe te znamke preluknjane šele potem, ko jih poštna uprava odda posameznim uradom. Noben angleški katalog ne omenja teh znamk s posebnimi cenami, med tem ko jih po drugih državah zbirajo, ker se pač po ceni ne razlikujejo od navadnih.

Navadno preluknjanje, torej izsekanje luknje, je običajno samo manjvreden način razvednotenja znamk z visoko nominalo, ki prepreči ponovno uporabljenje iste znamke. To razvednotenje dobimo prav pogosto pri španskih znamkah, kjer so se te znamke uporabljale za plačevanje brzojavnih pristojbin. Istega načina so se posluževali pred vojo in med njo v Rusiji. V Urugvajju preluknjavajo v zadnjem času znamke v obliki dveh zvezd. Argentinske znamke, preluknjane z napisom »Inutilizado«, so bile uporabljene za obračunavanje večjih poštnih in davčnih pristojbin.

Razumljivo je, da tako preluknjane znamke pri zbiralcih niso prav ljubljene in da jih nihče ne cenil preveč. Ker pa so navadno prav poceni, cenijeje kakor lepo uporabljene znamke, si zbiralec v sili zamaši z njimi prazno mesto v zbirki za toliko časa dokler ne dobi boljše znamke. Navadno jih v menjavi cenimo za četrtno ali petino normalne cene iste lepo uporabljene znamke.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Avto je drčal brez šoferja po ulici

Nenavaden dogodek se je pripetil v Stolni ulici tukajšnjemu trgovcu z usnjem g. Vaclavu Vošineku. Ko je popravil avto, je pozabil na to, da je bil avto po stavljen na prvo brzino. Posledica je bila, da je vozilo prišlo v tek in prevrglo Vošineka, ki se ni mogel pravočasno umakniti. Nato je avto zdrčal po Stolni ulici, doklet se ni ustavil ob zidu neke hiše. Precej poškodovanega Vošineka so izročili v domačo oskrbo.

Skrivnostni napadi

Ko se je ponoči vračal 65letni krojaški mojster Filip Koman, stanujoč na Koroski cesti 34, proti domu, so ga iz zasede napadli neznanci, ga podrli na tla in mu s uradič rok in sunki nog polomili več reber na levi strani. Komana so reševali prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico, policija pa vrši preiskavo za napadalci. Žrtve napada je postal tudi 37letni postestnik Josip Gamsar iz Trčove pri Sv. Petru nižje Maribora. Ko je stopil iz hiše, so neznan napadalci skočili nanj in mu s nekimi trdim predmetom prizadeli na glavi tako občutne poškodbe da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Hmeljski izvozniki imajo organizacijo

Zalac, 22. novembra. Z ustanovitvijo banovinske hmeljske komisije in poleg že obstoječega Hmeljskega društva kakor tudi Hmeljske prodajne zadruge se je pokazala potreba organizacije hmeljskih trgovcev, in to tembolj, ker razno tolmačenje deviznih in izvoznih predpisov otežuje in čisto tudi preprečuje normalni hmeljski izvoz. Hmeljski trgovci so prišli do prepričanja, da je mogoče regulirati hmeljsko trgovino sporazumno s produkcijskimi organizacijami, posebno ker so interesi produkcije identični z interesi trgovine. Zaradi tega se je ustanovilo Združenje jugoslovenskih hmeljskih izvoznikov komisionarjev dravske banovine s sedežem v Zalcu in je bila na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil 7. t. m. izvoljena tale društvena uprava: za predsednika Maks Cukala (St. Jurij ob Taboru), za podpredsednika Ivan Virant (Zalac), za tajnika Stanko Oset, (št. Peter v Savinjski dolini), za blagajnika Franc Goričan (Zalac), za odbornika Josip Tršek (Polzela), za namestnika Jo. šip Aubrecht (Zalac) in Anton Ulaga (Celje), v nadzorni odbor Štefan Zagode (Zalac) in Rihard Maršič (Braslovče), za predsednika razsodišča Franc Pirk (Zalac).

S tem postane organizacija produkcije in izvoza hmelja v dravski banovini šele popolna. Zdjaj ne zaostaja za svetovnimi ter je slična nemški in češkoslovaški ureditvi.

Dr. Patsy je bil velik skopuh. Kadar je dobil goste, je bil navadno gost svojih obiskovalcev. Vsakdo je kaj prinesel s seboj. S tem je Mr. Patsy gostil svoje obiskovalce. To je postala že kar navada.

Nekega dne pa so se vsi zarotili. Nihče ni ničesar prinesel. Ne cigaret, ne jedi, ne konjaka, nič.

Zunaj pa je bilo kakor iz vedra. Vsi so molčali.

»No, pa je vendar lepo,« se je iznenada oglasil mr. Patsy. »zunaj je dež, mi pa sedimo lepo na suhem.«